

REMISSVAR

2015-10-13 UFV 2015/976

UPPSALA
UNIVERSITET

Miljö- och energidepartementet

Box 256
SE-751 05 UppsalaBesöksadress:
S:t Olofsgatan 10 BHandläggare:
Lena ForsellTelefon:
018-471 18 65www.uu.selena.forsell@uadm.uu.se**Betänkandet Vägar till ett effektivare miljöarbete
(SOU 2015:43)
M2015/1539/S**

Uppsala universitet har anmodats lämna synpunkter på rubricerad remiss. Bifogat yttrande har utarbetats av professor Kevin Bishop och professor Anna Rutgersson, bägge vid institutionen för geovetenskaper.

Universitetet överlämnar härmed expertgruppens yttrande.

Universitetet noterar att remissen inkom den 30 juni och att en del av remisstiden därför inföll under semestertid.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor i närvaro av ställföreträdande universitetsdirektören Per Abrahamsson, efter föredragning av fakultetshandläggare Lena Forsell. Närvarande därutöver var Uppsala studentkårs ordförande Caisa Lycken.

Handwritten signature of Eva Åkesson in blue ink.

Eva Åkesson

Handwritten signature of Lena Forsell in blue ink.

Lena Forsell



UPPSALA
UNIVERSITET

Betänkandet Vägar till ett effektivare miljöarbete (SOU 2015:43)

Kort sammanfattning

Det är behövt att öka effektiviteten i miljöarbetet. Vi anser dock sammanfattningsvis att:

- Miljömålsmyndigheterna bör behålla ansvaret för att definiera hur miljömålen ska verksamhetsanpassas
- Uppföljning av effektiviteten av denna anpassning skulle däremot kunna göras av regeringen eller en ny myndighet
- Vattenförvaltningen måste finnas kvar för att hantera EU:s krav på en avrinningsområdesbaserad vattenförvaltning
- Ansvaret för att göra miljöforskningen tillgänglig bör ligga på miljömålsmyndigheterna, inte på Formas

Övergripande generella synpunkter

Dokumentet som helhet har gjort ett försök att blåsa nytt liv i arbetet med hållbar utveckling vilket är positivt. Det finns dock en stor risk att rekommendationerna i rapporten kommer att försvaga snarare än förstärka arbetet genom att ta bort ansvaret från de organisatoriska enheter där kompetensen finns för att arbeta för regeringens mål.

Det vore bättre att analysera olika sätt att förbättra den befintliga strukturen än hoppas att en stor omorganisation kommer att göra saker och ting bättre. Detta skulle kunna ske genom att regeringen skapar ett system för att aktivt följa upp hur väl miljömålsmyndigheterna definierar sina ”verksamhetsanpassade uppgifter”, inte genom att ta bort ansvaret från dessa myndigheter att definiera sina egna ”verksamhetsanpassade uppgifter”.

Kommentarer och ändringsförslag

Miljömålen i myndighetsstyrning (avsnitt 11.1)

Vi håller med om analysen att ”vi ser särskilt tydligt hur regeringens användning av miljömålen i sin mer operativa myndighetsstyrning - särskilt i regleringsbrev - klingade av med början 2009 och framåt”. Men vi bedömer inte att detta var



UPPSALA
UNIVERSITET

ett problem med miljömålssystemet, eller att problemet kommer att lösas av rekommendationerna i SOU att lägga ansvaret för att definiera ”verksamhetsanpassade uppgifter” högre upp i regeringen, ovanför huvudet på statens myndigheter. I stället för att göra arbetet med hållbar utveckling mer effektivt undergrävs möjligheterna att använda miljömålssystemet till att främja ett mer hållbart samhälle.

SOU tror inte att de 26 miljömålsmyndigheterna kan definiera sina ”verksamhetsanpassade uppgifter” i de övergripande målen. SOU vill istället att regeringen ger ansvaret för detta till en ny myndighet. Vi har svårt att förstå hur någon central myndighet skulle kunna ha tillräckligt detaljerad kunskap för att uppnå denna ambition. Det vore bättre att ge de redan existerande myndigheterna kompetens och resurser att definiera sina verksamhetsanpassade uppgifter. Regeringen eller en ny myndighet är bättre lämpad att utvärdera ”verksamhetsanpassade uppgifter”, än att formulera dem.

Vattenförvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön (avsnitt 11.5)

Vi stödjer inte rekommenderad ändring i vattenmyndigheterna. EU:s ramdirektiv för vatten var ursprunget till bildandet av vattenmyndigheter för drygt tio år sedan. En stor brist i denna SOU avsnitt är att det aldrig nämner EU:s ramdirektiv för vatten som kräver ”avrinningsområdesbaserad vattenförvaltning”. Avsnittet rekommenderar i princip avskaffandet av vattenmyndigheten utan att beröra hur Sverige skulle kunna tillgodose EU:s berättigade krav på ”avrinningsområdesbaserad vattenförvaltning” efter en sådan förändring.

Vi håller med om att det finns brister i vattenförvaltningens sammanhållning, men det grundläggande problem för Sverige är hur bildandet av Havs- och vattenmyndigheten skiljde ansvaret för förvaltningen av ytvatten från ansvaret för förvaltningen av mark och grundvatten. Detta går tvärtemot syftet med ”avrinningsområdesbaserad vattenförvaltning”.

Miljöforskningens tillgänglighet (avsnitt 11.6)

I princip är det bra att göra miljöforskning mer tillgänglig. Men det är fel att ta pengar från Formas redan nu ansträngda budget för miljöforskning. Det är också tveksamt om Formas är rätt myndighet att ansvara för detta. Det vore bättre om miljömålsmyndigheterna får ansvaret för att - inom sin verksamhet - ta vara på miljöforskningens resultat.